

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KAR/ASN2	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Archeologie středověku a novověku 2		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	26.05.2024 07:21

Pracoviště / Zkratka	KAR / ASN2			Akademický rok	2023/2024
Název	Archeologie středověku a novověku 2			Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 4 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD] Cvičení 1 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	ANO
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	20 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano			Hodn. stup. zp. před zk.	S/N
Hodnotící stupnice	1 2 3 4				
Počet hodin kontaktní	0				
Automat. uzn. záp. před zk.	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	KAR/AST3				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Předmět je zaměřen na přehled archeologie 11. až 13. století a sociálně-ekonomické struktury přemyslovského státu v geografickém rámci Čech, Moravy a Slezska (s exkurzy a srovnávacími příklady z jiných částí Evropy). Na základě výkladu historických a archeologických pramenů budou studovány dynamické procesy sociálně-ekonomických změn vytvářející předpoklady pro vrcholně středověkou transformaci 13. století. V rámci cvičení bude kladen důraz na seznámení s odrazem těchto jevů a přeměn společnosti ve sféře artefaktů a demonstrován také na příkladech technických inovací.

Požadavky na studenta

Kombinovaná zkouška, seminární práce, praktické určování artefaktů.

Obsah

Základní témata:

- 1.- 2. Úvodní přednáška - vymezení a charakteristika 11. - 13. století (přístupy a prameny)
3. - 4. Struktury přemyslovského státu a jejich organizace - systém hradské soustavy, podoba raně středověkých hradských center
5. Služebná organizace a knížecí velkostatek
6. - 7. Změny struktury středověkého osídlení (kolonizace, dynamika sídelního postupu, transformace sídelní formy raně středověkých sídlišť a vznik vrcholně středověkých vsí)
8. Počátky pozemkové šlechty a podoba jejich nejstarších sídel (dvorce, hrady)
9. - 10. Vznik a vývoj církevní správy, sakrální stavby, nejstarší kláštery a vznik klášterního velkostatku
11. Proměny pohřebního ritu v 11. - 13. století
- 12 - 13. Vznik měst ve 13. století a počátky urbanizace (transformace raně středověkých center v raná města, zakládání lokačních měst, nezdařené lokace)

Studijní opory

Studentům je k dispozici kurz v Google Classroom, kde naleznou důležité informace a studijní materiály ke kurzu (prezentace, literaturu).

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Mgr. Ladislav Čapek, Ph.D.
- **Přednášející:** Mgr. Ladislav Čapek, Ph.D. (100%)
- **Cvičící:** Mgr. Ladislav Čapek, Ph.D. (100%)

Literatura

- **Základní:** Klápště, Jan. *Proměna českých zemí ve středověku*. Praha : NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2012. ISBN 978-80-7422-140-8.
- **Doporučená:** Vařeka, P. *Archeologie středověkého domu*. Plzeň, 2004.
- **Doporučená:** Žemlička, J. *Čechy v době knížecí (1034-1198)*. Praha, 1999.
- **Doporučená:** Procházka, Rudolf. *Forum urbes medii aevi I. : sborník příspěvků z konference FUMA konané 10. dubna 2002*. Brno : Archaia Brno, 2004. ISBN 80-239-2746-2.
- **Doporučená:** Boháčová, Ivana. *Medievalia archaeologica 5 : Stará Boleslav - přemyslovský hrad v raném středověku = Stará Boleslav (Central Bohemia) - Přemyslid stronghold in the early middle ages*. Praha : Archeologický ústav AV ČR, 2003. ISBN 80-86124-43-6.
- **Doporučená:** Klápště, Jan. *Paměť krajiny středověkého Mostecka*. Most : Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, 1994. ISBN 80-85-115-48-4 (b).
- **Doporučená:** Žemlička, J. *Počátky Čech královských : 1198-1253 : proměna státu a společnosti*. Praha, 2002.
- **Doporučená:** Sommer, P. - Třeštík, D. - Žemlička, J. eds. *Přemyslovci. Budování českého státu.* Praha, 2009.
- **Doporučená:** Klápště, J. *Ruralia V: 27e septembre - 2e octobre 2003, Lyon/Villard-Sallet, Région Rhône-Alpes, France: water management in medieval rural economy = les usages de l'eau en milieu rural au Moyen Âge. Prague : Institute of Archaeology, Academy of Sciences of the Czech Republic.* 2005. ISBN 80-86124-52-5.
- **Doporučená:** Sommer, R. *Svatý Prokop: z počátků českého státu a církve. Vyd. 1..* Praha: Vyšehrad, 2007. ISBN 978-80-7021-732-.

Časová náročnost**Všechny formy studia**

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Kontaktní výuka	39
Příprava na zkoušku [10-60]	50
Vypracování seminární práce v bakalářském studijním programu [5-40]	15
Celkem:	104

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

- Kombinovaná zkouška,
- Seminární práce,

Předpoklady

Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:

- Charakterizovat jednotlivá období středověku
- Shrnout význam archeologie a historie pro poznání minulosti

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

Porozumět vědecky strukturované přednášce
 Číst a porozumět odbornému textu v české jazyce
 Používat adekvátní terminologii v českém jazyce
 Využívat elektronické informační zdroje

Vyučovací metody

Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:

Přednáška s demonstrací,
 Cvičení (praktické činnosti),
 Samostudium,

Výsledky učení

Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:

Shrnout problematiku archeologických (částečně i jiných) pramenů a jejich významu pro poznání a rekonstrukci života společnosti 11. - 13. století v Čechách
 Vytvořit přehled dochovaných nemovitých památek 11. - 13. století v Čechách
 Vytvořit přehled hmotné kultury vrcholného středověku
 Uvést příklady transformace společnosti ve 13. století a jejích archeologicky uchopitelných dokladů
 Nastínit hospodářský a sociální model přemyslovského státu 11. - 13. století

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

Časově zařadit artefakty tvořící běžnou součást hmotné kultury ve sledovaném období
 Funkčně interpretovat artefakty tvořící běžnou součást hmotné kultury ve sledovaném období
 Kriticky hodnotit dostupné informace ke sledované problematice

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Archeologie	Bakalářský	Prezenční	Archeologie	1	21-1,2,3	2023	Povinné předměty	A	1	LS